

Дзвоник

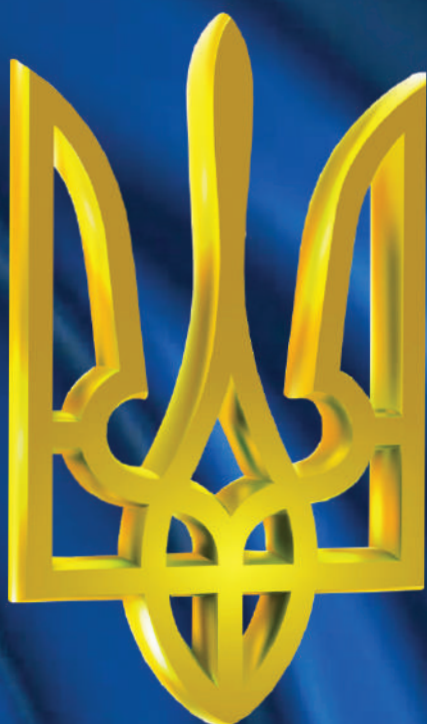

№ 179

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 15 рік видання, березень, 2022 рік

*Ще не вмерла України ні слава, ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться доля.
Згинуть наші воріженьки, як роса на сонці.
Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці.*

*Душу й тіло ми положим за нашу свободу,
І покажем, що ми, браття, козацького роду.*

З Державного Гімну України

Слава Україні! Героям слава!

Дзвоник (Clopotel)

№ 179, 2022 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:
Головний редактор: Людмила Дорош
Редактор: Ольга Сенишин
Редколегія: Іван Ковач, Михайло Михайлюк,
Михайло Трайста, Марія Чубіка

Адреса редакції:
м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1
тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;
телефони/факси: 021-222-07-37
Друкарня:
«RCR Print»,
Бухарест, Румунія
Adresa redakției:
str. Radu Popescu 15, sect. 1
București, România.

УВАГА
всім читачам, дописувачам
та кореспондентам
журналу «Дзвоник»!

Наша електронна пошта змінилася.
Пишіть нам за новою електронною
адресою: clopotel@uur.ro

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші, загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * вироби своїми руками

Дзвоник завжди радо прислухається
до ваших пропозицій і друкуватиме
надіслані вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Тарас ШЕВЧЕНКО

Кавказ

(Уривок з поеми)

За горами гори, хмарою повиті,
Засіяні горем, кровію політі.
Споконвіку Прометея
Там орел карає,
Що день Божий довбе ребра
Й серце розбиває.
Розбиває, та не вип'є
Живущої крові, –
Воно знову оживає
І сміється знову.
Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля.
...
І вам слава, сині гори,
Кригою окуті.
І вам, лицарі великі,
Богом не забуті.
Борітеся – поборете!
Вам Бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!

Володимир ДАНИК

Вишиванка

Вишивала мати сину
Празникову сорочину
Не хвилину, а годину не одну.
Вишивала для синочка,
Ох, сорочечку-сорочку,
Голка бігала-пливла по полотну.

Вишивала йому долю,
Вишивала вітер в полі,
Вишивала і надію, і любов.
Вишивала і дорогу –
То круту, а то розлогу,
Шаблі блиск і тихе цокання підков.

Вишивала сину щастя –
Хай воно йому удасться!
Вишивала щире серце молоде,
Вишивала карі очі,
Силует стрункий, дівочий,
Що в очах його калиною цвіте!

Вишивала-вишивала,
Ніби долю його знала,
То співучу, то солодку, то гірку.
На сорочці барви грають,
Ніби сонце серед гаю,
У життя стрімку зливаються ріку.

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

Мати-Україно

Перше наше слово з нами повсякчас,
Мати-Україно, ти одна у нас!
Ниви і діброви, і садів окрас –
Рідна мати Батьківщино,
Ти ж одна у нас!
Хай же мир і дружба поєднають всіх,
І дзвенить дитячий безтурботний сміх.
Нам зоріс доля світла і ясна.
Рідна мати Батьківщино,
Ти ж у нас одна!

Юлія ХАНДОЖИНСЬКА

Берегиня душі

Україно моя, берегиня,
Ти колиска, пісень глибина,
Україно моя, Батьківщина,
Ти, як батько і мати одна.
Хай радіють, зростають в нас діти,
Різноманіт'ям рясніють сади,
Нам без тебе ніяк не прожити,
Ми у тебе, а в нас є лиш ти.

Василь ГРІНЧАК

Любій мамі

Мамо, настала весна,
Квітне верба запашна,
Річка в долині синіє.
Мамо, настала весна,
Пташечка в полі співає,
Пісня її чарівна
Сонечко вранці стрічає.
Мамо, настала весна,

Квітів нарвали ми з татом
Там, де поляна ясна, –
В тебе ж веснянеє свято!

Дмитро ПАВЛИЧКО

Мати

Перше слово – Мати,
Друге – Україна.
Так учився розмовляти
Я, мала дитина.

Кожне слово пахне,
Мов листочок м'яти.
Та, мов квітка короваю,
Пахне слово Мати.

Кожне слово світить
Гранями рубіна,
Але сяє, наче сонце,
Слово Україна.

Дмитро БІЛОУС

Рідне слово

Ти постаєш в ясній обнові,
Як пісня, линеш, рідне слово.
Ти наше диво калинове,
Кохана материнська мово!

Несеш барвінь гарячу, яру
В небесну синь пташиним граєм
І, спивши там від сонця жару,
Зеленим дихаєш розмаєм.

Плекаймо в серці кожне гроно,
Прозоре диво калинове.
Хай квітне, пломенить червоно
В сім'ї великій, вольній, новій.

Степан К. Д. ТРАЙСТА

Бог темряви Одо та хоробрий лицар Тімо

Продовження з попереднього числа

Помолившись Дажбогу – богу сонця й світла – та впевнений, що молитва дійде до нього навіть із царства темряви, Тімо вирушив у дорогу. Але що не знав Тімо – так це те, що околицями Зеленої Долини керувала велика чародійка Негура, яка збивала подорожніх із дороги і заводила їх у глибокі болота, з яких ще ніхто не вибрався живим. Але Тімо пощастило й цього разу.

Наближаючись до території, якою володіла велика чародійка, він зустрів дівчину, що випасала табун молодих лошаток. Це була дочка однієї з гамазанок, яка ще не була пострижена в їхнє військо.

– Які гарні лошата! – аж скрикнув радий Тімо.

Хоча подумав інше: «Яка гарна дівчина!».

– Це лошата з табуна чоловікоборної лицарки Андрوماхи! – посміхнулась гордовито дівчина.

Тімо хотів запитати, хто така Андрوماха, але коли дівчина сказала, що це чоловікоборна лицарка, він передумав і запитав:

- А ти хто?
- Хіба не видно?... – здивувалась дівчина.
- Я хотів запитати, як тебе звати...
- А навіщо тобі знати?
- Тільки так, – відповів ніяково Тімо.

– Мене звати Полідора, – посміхнулась дівчина, після чого додала: – я дочка легконової Міріни.

– А мене звати Тімо!

– А я й не питала! – гордо посміхнулась Полідора, а потім запитала:

– А що це висить у тебе на шиї?

– Це мій оберіг!

– І що там на ньому зображене?

– Бог сонця – Дажбог!

– Який гарний оберіг! Я теж хотіла б мати саме такий.

– А я тобі подарую свій. Як виберусь звідси, то замовлю собі інший.

– Я не можу його взяти, – ніяково відповіла дівчина.

– Чому не можеш? Я ж дарую його тобі!

– Тому, що в мене немає нічого, окрім лошат, а лоша я не можу тобі подарувати, бо Андрوماха покарала б мене.

– Мені й не треба лошат Андрوماхи. Але якщо ти хочеш чимось віддячитись, то можеш допомогти мені.

– Хочу, хочу! – зраділа Полідора, навіть не питаючи, про яку допомогу йде мова, і повісила оберіг на свою шию.

– Ну, тоді ти поведеш мене до Зеленої Долини.

– А навіщо тобі до Зеленої Долини? Тебе вб'ють там!

– А мені треба не до Зеленої Долини, а до Димлячих Гір, до Удо – брата вашого бога Одо.

– Я знаю таємну стежину, яка веде до Димлячих Гір. Нею нам не треба буде йти через Зелену Долину. Я проведу тебе! – запропонувала йому Полідора.

– Ну, тоді в дорогу! – зрадив Тімо.

(Далі буде)

Марія ХАТКІНА

Буквар

для дошкільнят і дбайливих батьків

Е е

Ему

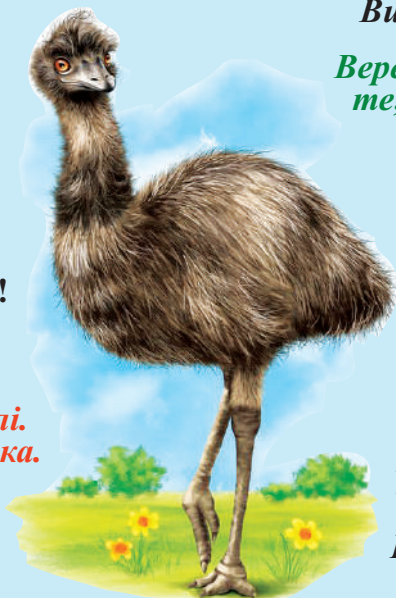
Ему бігав довгоногий
Навпростець і без дороги.
– Полетів би! А нізачо!
В небі жарко – бігти краще!

Вивчи скороговки:

У Соні і Сені в оселі всі веселі.
Питав лелека, де тут аптека.

Прочитай слова:

метелик перепілка веселка
лелека весна

Вивчи скороговку:

Вередливий Варварі що не дасте, усе не
те, – і се не те, і те не те.

Є є

Єнот

Малятко єнот
Вивчив сім нот.
Музикою стане
Розумний єнот.

Прочитай, хто що робить?

Собака – гавкає.
Птах – літає.
Коваль – кує.
Музика – грає.

Т т

Тигренок

Тигренок просить татка:
– Ідьмо разом на таксі!
– Нетерпляче тигренок!
Краще навіть не проси!
Бач, трамваєм їдуть всі!

Діти

Діти багато що можуть робити:
Співати, стрибати, у дудку дудіти,
Грати, пірнати, сонцю радіти...
Тільки не можуть спокійно сидіти!

Знайди у віршику склад «ти».

ТА – Тарасик та Та- мара,
ТІ – їм тістечок замало,
ТО – цей торт приніс їм
тата.
ТІ – сказала тітка:
«Свято!»

Ж ж

Журавель

Журавель болотом походжає,
Журавлину журавель збирає,
Щоби їли дітки милі,
Щоби букви добре вчили.

Жу-жу-жу!

Жабеня жука спіймало,
Жваво-жваво застрибало:
– Жу-жу-жу! Жу-жу-жу! –
Жука я мамі покажу.

ЖА – діжа, ружа, свіжа, калюжа
ЖУ – держу, допоможу, покажу
ЖИ – держи, допоможу, покажи
ЖІ – свіжі, чужі, моржі, ножі

Румунські класики – дітям

Петре ІСПРЕСКУ

Фея Їр

Продовження з попереднього числа

Царський син став сам не свій. Він дивувався змінам, які відчував у собі, але не наважувався нікому про це сказати. Він надумав, що коли буде танцювати останню гіру*, то запитає незнайомку, хто вона, звідки прийшла, чи заміжня. І якщо в неї немає чоловіка, то попросить її стати йому дружиною. Та вона зникла, мов ранковий туман.

Царського сина як громом уразило. Він повернувся додому, але його думки линули все до неї. Батько, бачачи його замисленим і засмученим, не знав, що зробити, щоб хоч трішки його розрадити. Коли це його запросили на інше царське весілля, куди він і подався з царівною та їхнім сином.

Як і на попередньому весіллі, царський син танцював з тією ж невідомою і вродливою дівчиною, яка прийшла й на це весілля і стала в горі біля нього. Після багатьох розпитувань він дізнався, що вона саме з тих країв, що й царство його батька. Лиш того вона не сказала, що живе саме в них. Тоді царський син пообіцяв відвезти її додому, раз вона одна, і та погодилась. Але якраз тоді, коли весілля мало закінчитися, її як вітром здуло від нього в гору.

Коли цар і його сім'я повернулися додому, їхній син почав танути на очах і ніхто не знав, чому. Хоча й ходили чутки, ніби царський син закохався у фею, але він оправдовувався перед батьком, що нічого подібного. Поприходили всі цілителі й астрологи, та ніхто не міг угадати, від якої хвороби той страждає. Один із них запідозрив, що йому поробили.

Згодом царя запросили на інше царське весілля, та він не хотів іти, бо не до радощів було йому, адже його серце було сповнене турботою про свого сина. Але бачачи, що його син так наполягає, він виконав його волю. А сам наказав своїм вірним слугам приготувати кілька казанів зі смолою, зварити її в день весілля, а коли настане вечір, покрити тою смолою дорогу. Влаштувавши все це, він поїхав на весілля.

Як тільки почалася гора, невідома красуня з'явилася нізвідки і знову стала до танцю біля царевича.

Цього разу вона була ще гарніше причепурена і так гарно вбрана, що й очей не

відведеш. Танцював царський син і дивився на неї – не міг надивитися. І цього разу він розпитував її, а вона відповідала йому з недомовками. Вона й цього разу пообіцяла, що дозволить відвезти її додому.

Коли ж увечері настав час останньої гóри, вона знову зникла від нього.

Не можна передати, як сильно зажурився царевич. Він зліг і ніхто не міг йому допомогти. Його батько віддав би хтозна скільки тому, хто зцілив би його дитину. Коли це прийшли його вірні слуги з черевичком. Загадкова назнайомка, зав'язнувши в смолі, воліла краще залишити свій черевичок, ніж бути викритою.

Тоді царський син послав своїх вірних слуг від хати до хати приміряти всім той черевичок. А та, якій він прийдеться, стане йому дружиною. І його батько погодився з цим рішенням. Тож вірні слуги обійшли все царство, приміряли черевичок усім жінкам, але жодній він не прийшовся.

Дізнавшись про це, царському сину стало ще гірше. Тоді він наказав, щоб приміряли й жінки з царського двору. Жодній з них він не підійшов. Не залишилося нікого,

окрім пташниці, про яку забули. Але цариця згадала про неї й наказала їй примірити той черевичок. Коли вона всунула в нього свою ніжку, він прийшовся їй, як вилитий. Та вона почала заперечувати й віднікуватися, що то не її черевичок. Почувши це, царський син наказав привести її до нього, а щойно побачив, скрикнув:

– Це вона, мамо.

Вона спочатку заперечувала, але не встояла перед благаннями царя, цариці та їхнього сина й нарешті зізналася, що вона є власницею того черевичка.

Після цього вона розповіла йому, що вона є феєю-чарівницею і що закохалася в нього відтоді, як побачила на тому полюванні, коли він поранив горлицю, і що тією горлицею була вона. А не показувалася йому у своїй людській подобі, бо якщо візьме собі в чоловіки звичайну людину, вся її сила пропаде. Ще вона зізналася, що найнялася до них пташницею для того, щоб частіше його бачити, і все, що вона робила, було лише заради любові до нього.

Потім вона вийшла на сходи, тричі плеснула в долоні і відразу ж з'явилася колісниця без коней. Вона взяла з неї своє дорогоцінне придане, а потім, заливаючись слізьми, обернулася і сказала до царського сина:

– Дивись, заради твоєї любові я відрікаюся від своєї чарівної сили. Тільки люби й ти мене, як люблю тебе я.

Вона відпустила колісницю й залишилася біля царського сина, який за короткий час одужав. Потім вони зіграли царське весілля, а після смерті його батька залишилися на царському троні, де царюють і донині, якщо не повмирали.

**гóра – румунський народний танець з повільним ритмом, у якому учасники беруться за руки, утворюючи замкнуте коло.*

Переклад з рум. Міхаєли Гербіл, Людмили Дорош

Михайло Гафія ТРАЙСТА

Неймовірні пригоди Панаса Гусопаса

частина III

23. Як Панас Гусопас з мавками зустрічався

Панас Гусопас тільки-но віддалився від Мамунки, як вийшов на прекрасну поляну із шовковою травою та різноманітними квітами, а посеред поляни знаходився тік, тобто кругленький майданчик для танців, на якому кружляли в шаленому танку дівчата із зеленим волоссям.

Дівчата розклали свої хустки округ майданчика і кружляли собі, навіть не помітили Панаса.

– А, це мавки! – прошепотів Панас. – Танцюють на ігровищі.

Він багато чував про мавок від старожилів, від яких він дізнався й те, що як викрасти від мавки хустину, то вона стане твоєю служницею.

– Ось скільки буде в мене служниць! – посміхнувся Панас.

Панас підкрався до танцюючого кола зеленоволосих дівчат і позбирав їхні хустини, а коли підняв останню хустину, сильно свиснув у пальці.

Від сильного свисту танок обірвався, а дівчата кинулись до своїх хустин, але «бери, пане, що пропало!».

– Ой, де наші хустини?

– Хустини!.. Де хустини?...

– Ой, мамонько!

– Ой, матусенько!

– Що тепер буде!

Перелякані дівчата голосили, ламали руки, плакали...

Побачивши Панаса, кинулись до нього: ставали на коліна, простягали руки, просили, благали, молилися:

– Віддай хустину, паночку!

– Віддай хустину, лицарю!

– Віддай хустину, богатирю!

– Віддай, дороженький!

– Віддай, миленький!

Панас тільки посміхався дівчатам, які так величали його.

– Гаразд! Я віддам вам хустини, але тільки з однією умовою.

– З якою?

– Кажі нам!

– Говори!

– Якщо ви присягнете мені, що більше не будете заманювати хлопців у хащу і не будете лоскотати їх до смерті!

– Ой, та це ж наші забави!

– Не бути нам без неї!

– Не можемо!

– Ну, якщо так, тоді прощайте!

– Ой ні, ні, ні!

– Віддай нам хустинки і ми присягнемося! – пустились на хитрощі мавки.

– Зустрів мудрий хитрого! – посміхнувся Панас.

(Далі буде)

Оксана НЯМЧУК

Думки про мою маму

Мамо... Наше перше слово! Коли ми його вимовляємо, нашу душу наповнює почуття любові й перед очима постає святе обличчя! Теплий погляд оберігає та стежить за кожним нашим кроком у житті. Мама дозволяє нам безтурботно вийти з її зачарованого лона та розпочати життя зі спокійною впевненістю, що будь-яку нашу помилку буде негайно виправлено: чи то мова йде про наше перше кохання, чи першого друга, чи про наше перше страждання. Чи могло бути краще перше слово, ніж «мама»?

Мати – це та людина, яку ми глибоко поважаємо, якій ми дякуємо за те, що вона привела нас у цей світ і дала нам найкращий дар, який ми тільки можемо отримати – життя. Все, що в нас є, і все, що в нас буде, ми зобов'язані нашій мамі, нашій найкращій подрузі, яка завжди з нами у важкі хвилини.

Мати – це ікона життя, якій ми повинні поклонятися з любов'ю. Вимовляємо слово «мама» в радості, в горі і в стражданнях. Наших матерів потрібно шанувати та завжди любити, бо мати живе на цій землі заради нас – заради її сім'ї та дітей. Якою б далекою не була наша радість, якою б гнітючою не був смуток у душі, досить лише згадати про матір – і ми відразу відчуваємо, як нас переповнює сяюче світло, життєдайне тепло. Коли ми відчуваємо себе невпевнено, коли боїмося і втратили надію на допомогу, коли ми голодні, коли нам холодно, коли ми потребуємо, щоб хтось под-

бав про рани нашої душі та тіла, коли потребуємо захисту та кохання, коли ми самотні і нам страшно, ми хочемо, щоб наша мати була поруч, щоб захистила нас і подарувала нам свою найщирішу і найчистішу любов.

Мама... Це слово складається всього з чотирьох букв, але скільки в них добра, світла, тепла... Моя мама така тендітна, ніжна, добра. Ми часто забуваємо про неї, її теплі й вимучені руки – руки, що

пекли хліб та виховували дітей. Ми забуваємо її великі очі кольору небес, у яких, будучи маленькими, ми черпали радість.

А потім мати залишається одна, як те столітнє дерево, що чекає повернення пташки в порожнє гніздо.

Не забуваймо, що десятки ночей мати не спала, і що бореться за наше щастя ще з перших днів. Перша посмішка, перший крок, перше слово – все дитинство з усіма його таємницями – тісно пов'язані з однією і тією ж жінкою: мамою. Очі

її, як блискучі свічки; її уста, як розквітли троянди; усмішка її, як веселка після теплого літнього дощу, – ось з чого складається образ матері. Яка дитина-сирота не хоче, щоб у березні – місяці жінок, дівчат, а особливо матерів – було кого любити, щоб було кому сказати: «Вітаю!», щоб було кому подарувати зроблений своїми руками мерцішор*.

(Продовження на 10 сторінці)

(Початок на 9 сторінці)

Тож у березні ми в своїй радості також повинні згадати тих дітей, які не мають кому сказати «мама» і не можуть відчувати тої любові, яку вона в нас пробуджує. «Мати – початок усіх початків» – писав відомий румунський поет Грігоре Вієру. Вона – джерело життя і його витік, в її обіймах відроджується Надія. Ми запитуємо себе: чи хтось у цьому світі любить нас сильніше?

Теплі, як морський вітер, прекрасні, як весна, ніжні, як проліски, і щедрі, як осінь, – це наші мами.

Коли ми піднімаємо в небо перший крик життя, мати стоїть біля нас і тепло посміхається нам. Коли гарячка чи біль тримають нас у ліжку, мама й тоді поруч, теплими губами цілує наше чоло.

Будь-яка мати намагається вберегти своїх дітей, застерегти й допомогти в будь-якій ситуації. Що б діти не зробили, якими б неслухняними вони не були, мама все одно зрозуміє і підтримає. Поки наші батьки

живі, ми можемо бути впевненими, що нас хтось любить. Коли їх не стане, ми можемо бути впевненими, що в нас з'явився новий ангел-охоронець, який наглядає з неба і молиться за нас.

Найбагатші люди в цьому світі – це люди, у яких є мати, в молитвах якої день і ніч згадується наше ім'я. Бо на троні її долі сидимо ми – її діти, ті, за кого мати віддасть останній подих, пройде крізь вогонь та біль. Але вона й витривала, як бджола, бо знає, що ми виростемо.

Міжнародним та місцевим святом на честь матері, а також материнства, материнських зв'язків та впливу матерів у суспільстві, є 8 березня. Це день всіх жінок та матерів. Його відзначають в багатьох частинах світу в різні дні, найчастіше в березні чи травні. Жінки тоді отримують квіти на знак любові та поваги від своїх рідних або близьких.

*мерцішор** – невелика прикраса, прив'язана до плетеного шнурка з білої та червоної нитки, яку дарують на початку весни.

Картина Олега Шупляка «Берегиня»

Прислів'я та приказки про матір

У кого мати рідненька, у того сорочка біленька й голівка гладенька.

Рада б мати для дітей небо прихилити та зорями вкрити.

Мати годує дітей, як земля людей.

Нема того краму, щоб купити маму.

Материн гнів, як весняний сніг: рясно випаде, та скоро розтане.

Рідної матері слівце – як літнє сонце: бо хоча й єсть не раз на світі хмарненько, а все-таки від нього тепленько.

Шануй батька й неньку – буде тобі скрізь гладенько.

Що мати навчить, то й батько не перечить.

••• Славетні українці •••

Степан Бандера

Ця різнобічна людина стала символом відданої боротьби українців проти загарбників у першій половині 20 століття. Степан Бандера був організатором підпільної боротьби проти трьох держав – Другої Речі Посполитої, Третього Рейху та Радянського Союзу. Слова «Бандера» або «бандерівці» уособлюють тепер весь визвольний рух за самостійність та незалежність України того періоду. Це ім'я викликає особливу ненависть та страх і в теперішніх наших ворогів, бо ця непоказна людина стала одним із небагатьох лідерів поневолених народів СРСР, який зумів організувати довготривалий та масовий рух опору. Діяльність Бандери, його ідеологія та готовність пожертвувати собою заради Батьківщини стали зразком і натхненням для багатьох українців.

Степан Андрійович Бандера народився 1 січня 1909 року на Івано-Франківщині в багатодітній родині греко-католицького священика. Батько Степана брав активну участь у політичному житті, чим сформував активну політичну позицію сина. У дитинстві та в юні роки хлопець гартував тіло й дух спортом, брав участь у різноманітних українських культурних і політичних рухах. Він був активним членом молодіжної організації Пласт, до якої потрапив лише з третьої спроби. Всьому виною був фізичний недуг – ревматизм. Його колеги тих часів згадують, що попри дрібний зріст і не найкращі фізичні умови, Степан захоплювався баскетболом, легкою атлетикою, був любителем пішого туризму. Юний Бандера був прихильником вчення індійського провідника ненасильницького руху Махатми Ганді. Він обрав собі пластове ім'я «Ганді», любив часто приймати «гандівську позу» – сідати, склавши ноги. А під час зібрань біля ватри Степан виголошував запальні патріотичні промови.

Старшопластуна Бандеру призначають скарбником пластунського куреня. Щоб забезпечити приток фінансів до гаманця цієї організації, Бандера організовує виготовлення та збут популярних тоді значків із символікою пласту, проводить

вистави й імпрези з продажем квитків. Навіть було куплено портативний кіноапарат і влаштовано платні перегляди короткометражних стрічок.

Будучи пластуном, Бандера водночас брав активну участь у національному підпільному русі. Почавши з гімназійних часів, продовжив цю справу і студентом агрономічного відділення політехніки у Львові. Закінчити цей заклад йому не вдалося – був за-

арештований перед дипломним іспитом через політичну діяльність. У 1930-х роках Бандера став очільником на західно-українських землях нелегальної Організації українських націоналістів (ОУН), що боролася з польською окупацією. Підсумком цієї його діяльності стали два гучні процеси, які називали «справою Бандери та товаришів». Вони привернули увагу спільноти до настроїв і бажань українців, а також зробили харизматичну постать Бандери широко відомою. Степан Андрійович отримав два довічних вироки, але вийшов на волю через початок Другої Світової.

Бандера продовжив керувати боротьбою українського народу тепер уже з німецькими окупантами, за що потрапив у німецьке ув'язнення. На початку 1942 року його перевели до концтабору Заксенхаузен, де утримували в блоці особливо важливих політв'язнів.

1944 року Степан Бандера звільнився та опинився в еміграції, звідки далі організовував роботу з метою підтримки руху опору та протистояння тепер вже радянській владі. Під час чергового переобрання на посаді лідера національного руху, саркастично зазначив: «Смертний вирок приймаю». У 1959 році після 8 невдалих спроб радянський агент вбив Бандеру в Мюнхені, де той провів останні роки свого життя.

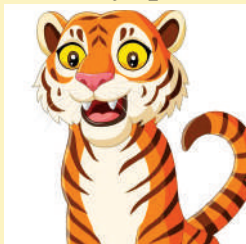
Пам'ятники Бандері можна побачити в багатьох містах України. У 2010 році Степан Бандера удостоєний звання Героя України та ордена Держави посмертно «за незламність духу у відстоюванні національної ідеї, виявлені героїзм і самопожертву в боротьбі за незалежну Українську державу».

Підготувала Ольга Сенишин

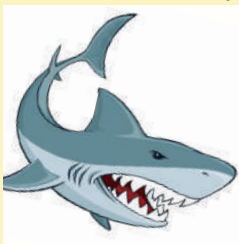

Тематична картка «Тарас Григорович Шевченко»

1. Правильно вкажи назви нижчеподаних зображень. За допомогою першої букви кожної назви, склади ім'я та прізвище великого українського поета та художника.

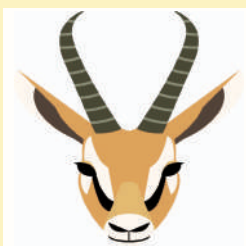
○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

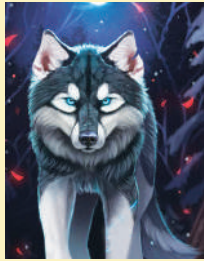
○ ○ ○ ○

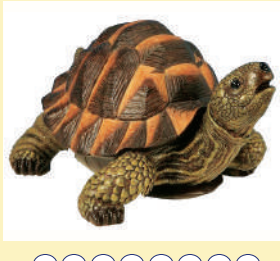
○ ○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○ ○

○ ○ ○ ○

Довідка: черепаха, осел, клоун, вовк, шуліка, сова, антилопа, рак, носоріг, тигр, акула, ему, ельф.

2. «Народився 9 березня 1814 року в сім'ї ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○». Відгадай назви нижче зображених квітів. Їхні перші букви зформують слово, якого не вистарчає в реченні. Прочитай речення.

Довідка: конвалія, ромашка, ірис, піво-
нія, айстри, кактус,
анемони.

3. «Дитинство Шев-
ченка було сумним,
він рано залишився
сиротою. Шевченко навчився читати й

писати, прислуговуючи у дяка. Поміщик Енгельгардт забирає Шевченка в Росію, в місто П.....».

Склади слово та прочитай всі речення. Запам'ятай інформацію.

Довідка: *е, р, т, е, б, у, р, з.*

4. «Шевченка викупили з кріпацтва видатні діячі ○○○○○○○○○». Відгадай слово та прочитай речення.

Довідка: *у, р, к, ь, л, у, т, и.*

5. «Перша збірка віршів Шевченка називалася «РАЗБОК». Правильно склади виділене слово і прочитай речення.

Довідка: *Читати справа на ліво.*

6. «Тарас Шевченко понад усе любив свою рідну УНІАРКУ». Правильно склади виділене слово і прочитай речення.

Довідка: *Читати з права на ліво.*

7. «Він похований в місті ВЕНАК, але продовжує жити в душах українців». Правильно склади виділене слово і прочитай все речення.

Довідка: *Читати справа на ліво.*

8. Добре роздивись зображення і відгадай, який вірш-пісню Тараса Шевченка воно ілюструє.

9. Назви одну з найвідоміших картин Тараса Шевченка.

10. Конкурс – «Що я знаю про Тараса Шевченка?».

Переможцем стане той учень, який розкаже найбільше фактів з життя і біографії нашого національного поета. Успіхів!

Рубрику підготувала вчителька початкових класів Анка Майданюк Штюбіану

••• Вивчаємо англійську •••

1. Прочитай вірш «Spring». Про що в ньому йдеться?

Spring, spring is coming soon,
Grass is green and flowers bloom,
Birds returning from the south,
Bees are buzzing all about,
Leaves are budding everywhere,
Spring, spring is finally here!

bees

flowers

bird

tree

The _____ is chirping.

The _____ grows leaves.

The _____ bloom.

The _____ make honey.

2. Під малюнками зашифровані слова, в яких змінений порядок букв. Напиши слова правильно. Розфарбуй за бажанням.

idrb

lowfres

glabduy

rete

tiek

ebes

4. Подивись на малюнки та прочитай слова, пов'язані з весною. З'єднай їх із відповідним зображенням.

Flowers

Rainbow

Butterfly

Ladybug

Groundhog

Caterpillar

3. Доповни речення необхідними словами. Прочитай вголос та переклади на українську мову.

Підготувала Ірина Савіна

На ріднім полі шепчуть колоски,
Я рад би знати тихі їх думки.
Я слухав, чув, як кожна колосина
Шептала тихо слово:

(Україна)

У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
Аніж земний в чужині край.
Їм красить все їх рідний край.
Нема без кореня рослини,
А нас, людей, без...

(Батьківщина)

Найрідніша, наймиліша,
Всіх вона нас пестить, тішить,
Завжди скрізь буває з нами.
Відгадайте: хто це?

(Мама)

Коли звучить він – всі встають,
До серця руку прикладають,
І вголос, й подумки співають
та Україну прославляють.

(Гімн)

Зроби своїми руками

Паперові троянди

Для багатьох фраза «Весна прийшла» асоціюється з поверненням птахів і появою перших квітів. Символи весни можна виконати з картону, тканини та навіть пластику. Цього разу пропонуємо зробити яскраві паперові троянди. Їх завжди можна подарувати жінкам будь-якого віку. Не менш ефективними будуть такі вироби як прикраси в класі чи на роботі: на столі, на підвіконнику або на книжковій полиці.

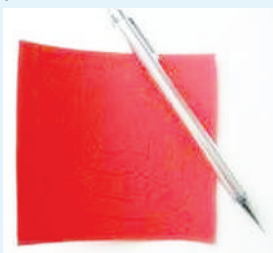
Простий букет зі спіральних трояндочок робиться за лічені хвилини.

Для роботи вам будуть потрібні :

- тоненькі дерев'яні гілочки або тонкий дріт, обгорнутий кольоровим папером;

- аркуші червоного паперу;
- ножиці та олівець;
- клей ПВА та гарячий клей;
- коробочка або вазочка.

1. Намалюйте спіраль на квадратах розміром 10x10 см, вирізаних з червоного паперу. Обережно виріжте заготовки.

2. Не поспішаючи, почніть скручувати вирізану спіраль із зовнішнього кінця. Закручуйте щільно і вийде бутон троянди.

Для надійності склейте нижній кінець клеєм ПВА.

3. Готові трояндочки легко кріпляться до основи – гілочок чи дротиків – за допомогою гарячого клею.

4. Так само зробіть ще декілька троянд різної довжини. Букет помістіть в стилізовану коробку з мішкочини або вазочку.

Джерело: www.kidmade.com.ua

Матусю моя рідна

З методичного посібника С. Бакая, В. Стороженка «Зустрічаймо весну»

Andantino *mf*

1. Ма - ту - сю мо-я рід-на

tr

Приспів

я те-бе люб-лю! Із ра - ді с - тю да - ру - ю пі - сень - ку сво - ю. Щас-

1. 2.

ли - ва, здо - ро - ва, ма - мо, будь що-дня. І бі ба - жа - ю я
у - смі - шок, кві- тів то-

1. Матусю моя рідна,
Я тебе люблю.
І з радістю дарую
Пісеньку свою.

Приспів:

Щаслива, здорова,
Мамо, будь щодня,

І усмішок, квітів
Тобі бажаю я.

2. І сонечко нам, сяє,
Зігріває нас.
Матусю я вітаю
У святковий час.

Приспів.

Жінка-берегиня та її обереги

Зараз в українському просторі досить часто можна почути про БЕРЕГІНЮ – жінку, яка береже і підтримує домашнє вогнище, виступає покровою усьому родинному колу. Вдається їй це зробити за допомогою магічних символів та речей-захисників, які називають оберегами.

Ще з часів Київської Русі і аж до початку 20 століття можна було знайти ряд традиційних оберегів у будинку, на подвір'ї, на одязі. Наприклад, в оселі часто вішали підкову над входом, піч та стіни були розмальовані квітами і візерунками з особливим значенням, на горищі сушилися пучки лікарських трав. Згідно з повір'ями, такі предмети були наділені природною світлою силою, захищали від зла та допомагали в справах.

Одними з найсильніших оберегів вважали обереги людини. До них відносили одяг, взуття та прикраси – найнеобхідніші предмети в нашому повсякденному житті. Коралі, каблучки, вінки, а також вишивка на сорочках та блузках – це не просто прикраси. Насамперед, це охоронне коло, яке мало вберегти людину від злої сили.

У давніші часи сорочка не тільки прикривала та зігрівала тіло, але й мала певну магічно-захисну функцію. Під час їхнього виготовлення, одягання і носіння велося виконувати ряд певних дійств і обрядів. До наших днів дійшли тільки їх окремі частини. Так, наприклад, під час вишивання жінки, як правило, наспівували. Вважалося, що така вишиванка принесе їй власникові довголіття, щасливу долю й подружнє життя. Найбільше уваги приділяли оздобленню нагрудного розшиву. Давні узори на цьому місці мали оберігати людину від «лихого ока» та чорних і злих духів. Тій самій меті слугували й мережки та взори на кінцях рукавів та по низу.

За українським звичаєм, кожна дівчина й жінка постійно носили намисто, особливо коли виходили на люди. Це не тільки для того, щоб прикрасити себе. Головним його завданням було оберігати власника. Так само за допомогою головних уборів і вінків наші предки прагнули захистити себе від зурочення та інших злих чар,

забезпечити добробут родини. В Україні вважали, що вінок-оберіг захищає дівчину від недоброго ока та приманює удачу й щасливу долю. Іноді між квітами у вінок вплітали часник, любисток та полин – від цієї зелені чимдуж тікала всяляка чортівня. Хустка – ще один давній народний символ. Вона з давніх-давен була оберегом від всякого зла та символом любові і злагоди.

Оберегом душі людської вважали ляльку-мотанку. Наші предки клали її в колиску до новонародженої дитини. Така лялька забавляла дитя, допомагала йому пізнавати світ, а також переби-

рала негативну енергію і заби-рала хвороби. Обличчя в такої мотанки повинно бути білим або на ньому має бути хрест – щоб у ляльку не вселився злий дух. Такий оберіг, на відміну від звичайних ляльок для повсякденних дитячих ігор, викидати не можна було. Їх передавали з покоління в покоління.

Одним з найсильніших оберегів на Україні є писанка. Колись писанки писали дівчата і жінки протягом року до різних свят чи на весілля, їх дарували на добробут. Вона слугувала оберегом життя та прикликала щасливу долю. Вважали, якщо в сім'ї будуть писати писанки з давніми символами, то біди будуть оминати її членів. Давні символи дійшли до нас ще з дохристиянських часів. Вони є простими, але надзвичайно сильними. Наприклад, символічне зображення руки або розкритої долоні на писанці є символом захисту. Схематичний вуж охороняє домашнє вогнище, а оберегом господи від грому і пожежі був півень. Найсильнішим захистом всього живого вважали зображення жінки-Берегині. Люди малювали її на стінах житла, вишивали, ліпили з глини. Але найбільшу силу мало таке зображення, написане на білому яєчкові.

Всі ці та інші обереги зберігають свої захисні сили і в наші дні. Щоб ними скористуватися, потрібно лише продовжувати плести віночки, робити ляльки, малювати писанки, садити калину, оберігати лелек та вишивати рушники і сорочки. І все в нас буде добре!

Підготувала Ольга Сенишин

Їшмаємося нашими дітьми!

**Олександра Славита, 2 роки,
с. Косівська Поляна (Україна)**

**Давід Нямчук, 7 років,
с. Вишівська Долина**

**Марія Штюбіану, 2 клас,
м. Сірет**

**Едуард Григораш, 2 клас,
м. Сірет**